

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 24657-2023

Medewerker	:	Milou Jager-Diks
Team	:	Maatschappelijke Ontwikkelingen
Datum	:	26 juni 2023
Portefeuillehouder	:	J. Compagner

BIJLAGEN:
AFSTEMMING MET ☐ anders, nl.
☒ Actief openbaar ☐ Niet actief openbaar ☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota
ONDERWERP GALA-SPUK 2023

BESLUIT burgemeester en wethouders

- In te stemmen met het inzetten van de GALA-SPUK middelen voor 2023 binnen de bestaande beleidskaders

SAMENVATTING

Op vrijdag 3 februari 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), GGD GHOR, Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en VWS. In het GALA zijn gezamenlijk afspraken gemaakt op het gebied van gezondheid en welbevinden.

Met het Gezond en Actief leven Akkoord (GALA) bouwen we aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Om hier uitvoering aan te geven stelt het rijk financiële middelen beschikbaar voor 15 onderdelen die vallen binnen sport en bewegen, gezondheid en de sociale basis. Er is door het college gekozen om alle onderdelen binnen het GALA-SPUK aan te vragen om een breed scala aan activiteiten voor het bevorderen van sport en bewegen, gezondheid, versterken sociale basis en preventie te kunnen inzetten. Voor de periode 2024 – 2026 stellen wij een plan van aanpak op dat voor 30 september 2023 moet worden ingediend bij het ministerie om middelen te verkrijgen voor de periode vanaf 2024. Vooruitlopend hierop worden de beschikbare middelen voor 2023 ingezet binnen de bestaande beleidskaders zodat er voldoende tijd is om met gebruikmaking van de beschikbare middelen te werken aan de doelen binnen het thema gezondheid en sociale basis van het GALA.

De middelen voor 2023 worden ingezet op verschillende thema's. Concrete voorbeelden waar de financiële middelen voor worden gebruikt zijn het ondersteunen van ontmoetingsinitiatieven (ter voorkomen/verminderen van eenzaamheid), het realiseren van één aanspreekpunt in het voorliggend veld, het opzetten van (nieuwe) beweeginterventies en aansluiten bij het project Kansrijke Start.

INLEIDING

Op vrijdag 3 februari 2023 is het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), GGD GHOR, Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en VWS. In het GALA zijn gezamenlijk afspraken gemaakt op het gebied van gezondheid en welbevinden.

‘Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) bouwen we aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Hiervoor maken we afspraken vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid als rijksoverheid, gemeenten en zorgverzekeraars. We doorbreken de schotten en werken domein overstijgend vanuit samenhang om zo bij te dragen aan de beweging naar ‘de voorkant’ waarin een gezonde samenleving centraal staat’.

Om hier uitvoering aan te geven is een Brede SPUK-regeling opgesteld, waarin financiële middelen beschikbaar worden gesteld voor 15 onderdelen die vallen binnen sport en bewegen, gezondheid en de sociale basis. Er is door het college gekozen om alle onderdelen binnen het GALA-SPUK aan te vragen om een breed scala aan activiteiten voor het bevorderen van sport en bewegen, gezondheid, versterken sociale basis en preventie te kunnen inzetten. Om vanaf 2024 aanspraak te maken op deze middelen dienen gemeenten een integraal Plan van aanpak op te leveren voor de onderdelen binnen de Brede SPUK-regeling. Dit voorstel gaat over de middelen die we voor dit jaar hebben ontvangen en heeft betrekking op de 11 onderdelen binnen het hoofdthema Gezondheid en Sociale basis van het GALA.

BEOOGD RESULTAAT

De GALA-SPUK middelen voor 2023 worden ingezet om te werken aan doelen binnen de bestaande beleidskaders.

KADER

- Bestuursakkoord 2022-2026
- Gezond en Actief Leven Akkoord
- Sport en bewegen akkoord Olst-Wijhe
- Integraal Zorg Akkoord (IZA)
- Wet ondersteuning en zorg voor ouderen (WOZO)
- Beleidsplan Wmo
- Nota lokaal Gezondheidsbeleid
- Heroverweging voorliggend veld
- Transformatieprogramma
- Kansrijke start

ARGUMENTEN

De GALA-SPUK middelen zijn eind april 2023 beschikbaar gesteld voor 2023. Bestuurlijke besluitvorming over het plan van aanpak vindt plaats in september waardoor er zeer beperkt tijd over blijft voor effectieve inzet van deze middelen. Het is gewenst om vooraf plannen te maken voor de inzet van deze middelen en deze opdrachten uit te zetten bij de partners die de plannen gaan uitvoeren. Voor een aantal van de opdrachten is het gewenst om nu al te starten met de aanpak en niet te wachten tot het eind van het jaar.

De acties verbonden aan de inzet van GALA-SPUK passen binnen bestaande beleidskaders. Hieronder een aantal voorbeelden van concrete inzet van de middelen binnen de bestaande beleidskaders die op dit moment worden voorbereid;

Versterken Sociale Basis

Voor het versterken van de sociale basis is laagdrempelige en herkenbare toegang een belangrijk onderdeel. Dit is ook een van de conclusies uit de pilot Welzijn Op Recept (uit de Transformatieopgave) en een actiepunt (als onderdeel van “werken als één organisatie”) in de door college en raad vastgestelde Eindrapportage heroriëntatie voorliggend veld. Eén aanspreekpunt voor zowel inwoners als (zorg)professionals is hierin een belangrijk doel. Om één centraal en herkenbaar aanspreekpunt te realiseren is een kartrekker en een organisator nodig. De middelen Versterken Sociale Basis willen inzetten om hier dit jaar een start mee te maken.

Eén tegen Eenzaamheid

Sinds 2020 zijn we aangesloten bij het landelijk programma Eén tegen Eenzaamheid. Dit jaar willen we de middelen gebruiken om aan dit project een boost te geven in de week van de Ontmoeting (in september) en het ondersteunen van plaatselijke initiatieven.

Kansrijke start

Kansrijke start is een lopend programma. Middelen voor 2023 worden onder andere ingezet voor het project 'nu niet zwanger'.

Valpreventie

Voorbereiden van de ketenaanpak en het opzetten van brede beweeginterventies voor een diverse doelgroep.

Overgewicht

Het opstarten en aanjagen van het programma JOGG door middel van een startbijeenkomst. Daarnaast wordt de ketenaanpak voorbereid en wordt er gekeken naar passende beweeginterventies.

DRAAGVLAK

De onderdelen en acties waar we dit jaar het geld voor inzetten zullen volledig aansluiten bij bestaande beleidskaders welke eerder zijn goedgekeurd door college, raad en/of adviesraad.

DUURZAAMHEID

n.v.t.

RISICO'S (financieel/juridisch)

Er zijn op dit moment geen risico's verbonden. Wel is het van belang dat de inzet van de middelen past bij de voorwaarden die gesteld zijn binnen het GALA en dat dit goed wordt geborgd binnen het Plan van Aanpak 2024-2026. Hier zal rekening mee worden gehouden met het opstellen van het Plan van Aanpak.

Gezien de beperkte ambtelijke capaciteit is er een kans dat het niet lukt om voor dit jaar alle maximaal beschikbare bedragen in te zetten binnen de gestelde eisen van het GALA. In dit geval zal 20% per onderdeel worden overgeheveld en de rest van het bedrag zal moeten worden terugbetaald. Eerder met de voorbereiding starten over de inzet van de middelen in 2023 beperkt dit risico.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

De middelen die worden ingezet voor bovengenoemde activiteiten zijn GALA-SPUK middelen, dit zijn specifieke uitkeringen voor specifieke doelen en daarbij behorende voorwaarden. De middelen voor 2023 zijn al beschikbaar en zullen voor 2024 moeten worden uitgegeven. Er mag 20% van de middelen worden overgeheveld naar 2024 en het restant zal komen te vervallen. Dit risico is groter als we niet op tijd starten om de middelen voor 2023 in te zetten.

In onderstaande tabel zijn de maximale in te zetten bedragen weer gegeven.

Gezondheidsachterstanden	€ 19.868,21
Kansrijke Start	€ 14.901,16
Mentale Gezondheid	€ 6.953,87
Overgewicht	€ 17.384,96
Valpreventie	€ 51.160,65
Leefomgeving	€ 9.934,11
Kansrijke omgeving (en vroegsignalering alcohol)	€ 2.483,53

Sociale Basis	€ 36.259,49
Mantelzorg	€ 9.934,11
Een tegen eenzaamheid	€ 9.934,11
Welzijn op recept	€ 5.463,76
TOTAAL	€ 184.277,96

AANPAK/UITVOERING

Wanneer akkoord wordt gegaan met dit voorstel kunnen de GALA-SPUK middelen voor 2023 efficiënt en effectief worden ingezet voordat deze verlopen in 2024. We kunnen hierdoor in 2023 een start maken met het opbouwen van een sterker sociale basis en een boost geven aan initiatieven.

Middels het akkoord gaan met dit voorstel zullen de middelen door de betreffende beleidsmedewerkers dit jaar nog worden ingezet voor doelen die eerder zijn vastgesteld in de beleidsnota's Heroriëntatie Voorliggend veld, Transformatieprogramma, Kansrijke start, Eén tegen Eenzaamheid en het Wmo beleidsplan. Toekenning van bedragen boven de €10.000,- zullen vooraf met de portefeuillehouder worden overlegd.

Voor de budgetten van het GALA-SPUK 2024-2026 zullen de doelen en acties verder worden uitgewerkt in het Plan van Aanpak en de Sociale Toekomstvisie 2.0. Daar is dit voorstel niet voor van toepassing.